20
මහබ්බතුර් රසූල්

මා ඔබහට ඔබගේ දරුවන්ට වඩාත්, ඔබලාගේ දෙමව්පියන්ට වඩාත් ලොව සියල්ලන්ට වඩාත් දයාලු වූවකු නොවන තාක් කල් ඔබ ඊමාන්ධාරියකු නොවන්නෙහු යැයි නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා පැවසූහ. (බුහාරි, මුස්ලිම්)

ලොව පවතින දේවල් අතර විධිමත් සම්බන්ධතාවක් ඇති කරලීම සඳහා අල්ලාහු තආලා විසින් විවිධාකාර වූ ආකර්ෂණ ශක්තීන් අප හට ලබා දී ඇත. ආදරය යන ආකර්ෂණ ශක්තිය ද ඒ අතර එකකි. විධිමත් පවුල් සංස්ථාවක් සඳහා දෙමව්පියන් හා දරුවන් අතර පවතින ආදරය ද, විධිමත් අධ්‍යාපනයක් සඳහා ගුරුවරුන් හා සිසුන් අතර පවතින ආදරය ද හේතු වේ. සමාජයක නායකයා හා ජනතාව අතර දක්නට ලැබෙන සෙනෙහස සමාජයේ ජයග්‍රහණයට හේතු වේ. මෙලෙස මුස්ලිම් සමාජයක් අත්පත් කර ගත යුතු ආදරයක් ලෙස **මහබ්බතුර් රසූල් යනුවෙන් හැඳින්වෙන නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් වෙත දක්වන ආදරය හැඳින්විය හැකි ය.**

නබි මිතුරන් වන සහාබාවරු තම ප්‍රාණයටත් වඩා අධික සෙනෙහසක් නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා කෙරෙහි දැක්වූහ. කුරෙෂි නායකයින්ගෙන් කෙනෙකු වන අබූ සුෆ්යාන් නබි තුමාණන්ගේ විරෝධියකු ව සිටි කාලයේ පවා මුහම්මද් සල්ලල්ලාහු අලෛහි

වසල්ලම් තුමාණන් පිළිබඳව පවසන විට "මුහම්මද්ගේ මිතුරන් මුහම්මද්ට දක්වන සෙනෙහස මෙන් සෙනෙහසක් මිනිසුන් අතර කිසිවකු තවත් මිනිසකුට දක්වනු මම දැක නොමැත්තෙමි" යැයි පවසා ඇත්තේ ය. සහාබාවරු නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා කෙරෙහි දැක්වූ සැබෑ ආදරය සඳහා සිදුවීම් රැසක් නිදසුන් ලෙස දැක්විය හැකි ය.

පළමුවන සිදුවීම :

වරක් මක්කාවාසී කාෆිර්වරු සෛද් බින් තසිනා රළියල්ලාහු අන්හු නම් සහාබිවරයා එල්ලුම් ගසෙහි නංවා ඔහුට දරුණු හිරිහැර පමුණුවමින් සිටියහ. එවිට කාෆිර්වරු ඔහු දෙස බලා "අප ඔබ නිදහස් කරන්නෙමු. ඒ වෙනුවට මුහම්මද් අල්ලා මෙලෙස හිරිහැර පමුණුවන්නෙමු. එයට ඔබ කැමති වන්නේහි ද?" යි විමසුවෝ ය. එවිට ඔහු "නැත, කිසිවිටෙක හෝ නැත. එතුමා සිටින ස්ථානයේ එතුමාගේ පාදයේ කටුවක් ඇනීම පවා මා ප්‍රිය නොකරමි" යැයි පිළිතුරු දුන්නේ ය.

දෙවන සිදුවීම :

උහද් යුද්ධ සමයේ දී නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා මදීනාවේ දී ඝාතනයට ලක් වූ බවට කට කතාවක් පැතිර ගියේ ය. එසේ දිවයන අතරමග දී, ඇගේ සැමියා, පියා හා සහෝදරයා ද සටනේ දී, ඝාතනයට ලක් වූ බව ඇයට දන්වා සිටිනු ලැබිණ. එහෙත් එම කාන්තාව ඒ බව නොතකා නබි සල්ල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා ජීවත් ව සිටින්නේ දැයි විමසමින් ම යුද්ධ පිටිය කරා දිව ගියා ය. එවිට නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා ජීවත් ව සිටින බව දැනගන්නට ලැබුණි. එම පණිවිඩයෙන් තෘප්තිමත් නොවූ එම කාන්තාව නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා තම පියවී ඇසින් දැකීමට අවශ්‍ය බව ඇයට පැවසුවා ය. පසු ව ඇය නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් වෙත කැඳවා යන ලදී. ඇය නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් දුටු විගස "අල්ලාහ්ගේ දූතයාණනි, ඔබ තුමා ජීවතුන් අතර සිටීම දැකීමෙන් පසු මට අහිමි වූ සියල්ල සාමාන්‍ය ය" යැයි පැවසුවා ය.

තෙවන සිදුවීම :

නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා වෙතට පැමිණි මිනිසෙක්, "අල්ලාහ්ගේ දූතයාණනි, මාගේ පණට වඩා, මාගේ දරුවන්ට වඩා ද, මාගේ දේපළවලටත් වඩා ද, මාගේ සෙනෙහසට පාත්‍ර වූයේ ඔබතුමා ම ය. මා නිවසේ සිටින විට ඔබතුමා සිහි වූයේ

නම් විගස පැමිණ ඔබ දැක බලා ගන්නා තුරු මම සෑහීමකට පත් නොවන්නෙමි. ඔබ තුමාගේ මරණය ද මාගේ මරණය ද සසඳා බලන කල, මා දන්නා පරිදි ඔබ තුමා ස්වර්ගයේ නබිවරුන්ගේ කණ්ඩායමේ සිටියි. එබැවින් මා ස්වර්ගයට පිවිසිය හොත්, ඔබ තුමා දැක බලා ගැනීමට නොහැකි වේ දෝයි සිතා බිය වෙමි," යැයි පැවසුවේ ය. එයට නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණෝ පිළිතුරු නොදුන්හ. එවිට අල්ලාහු තආලා අන්නිසා පරිච්ඡේදයේ 69 වන වැකිය පහළ කළේ ය.

"යමෙකු අල්ලාහ් ද, රසූල්වරයා ද ප්‍රිය කළහොත් ඔවුන් හට නබිවරුන්, සිද්දිකීන් (සත්‍යවාදීන්), ෂුහදාවරුන් හා (අල්ලාහ්ගේ මාර්ගයේ මිය ගිය අය) සාලිහීන් සමග සිටීමට අල්ලාහ් ආශිර්වාද කරන්නේ ය." (4 : 69)

සහාබාවරුන් සේ ම ඔවුන් සමග සිටි තාබිඊන්වරුන්, තබඋත් තාබිඊන්වරුන් ආදීන්ගේ කාලවල දී ද, එයට පසු පැවති කාලවල දී ද ජීවත් වූ සියලු යහගැත්තෝ නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාට ස්නේහවන්තයින් ලෙස ම සිටියහ. "නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා පිළිබඳ ඔවුන් සමග පවසන විට ඔවුන්ගේ සිරුරේ පැහැය වෙනස් වේ, නෙත් කඳුළින් තෙත් වේ," යනුවෙන් තාබිඊන්වරු පිළිබඳව ඉතිහාස ග්‍රන්ථවල ලියැවී ඇත. හදීස් කලාවේ ඉමාම්වරුන් මෙලොව කිසි දු ප්‍රතිලාභයක් බලාපොරොත්තු නොවී හදීස් එක්රැස් කිරීමේ දී මුහුණ දුන් විවිධ දුෂ්කරතාවන්, නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් කෙරෙහි ඔවුන් දක්වූ ආදරය ට කදිම නිදසුනකි.

නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා කෙරෙහි ආදරය දක්වීමට හේතු වූ කරුණු රැසක් ඇත. එයින් කිහිපයකට අවධානය යොමු කරමු.

1. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් ලෝ වැසියන් සියල්ලන්ට දයාදයක් ලෙස සිටීම.

"ලෝ වැසියන්ට දයාලු බවින් මිස අන් කිසිවක් නිසා අපි නුඹ නොඑව්වෙමු." (21:107)

2. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් තම උම්මත්වරුන් හට දැඩි ස්නේහයක් දක්වීම.

"විශ්වාසවන්තයිනි! නිශ්චය වශයෙන් ම අපගේ දූතයෙක් ඔබ වෙත පැමිණ සිටියි. හේ තොප අතර ම කෙනෙකි. ඔබ අතර කෙනෙකු දුක් විඳීම ඔහුට මහත් වේදනාවක් ව පවතියි. එපමණ ප්‍රමාණයක දයාවක් ඔබ කෙරෙහි තබා ඇත. එදින ඔබට යහපතක් සිදු වනු දකීමට ප්‍රියවූවකු ලෙස ද, විශ්වාසවන්තයින් වන ඔබ කෙරෙහි මහත් කරුණාව ද, දයාව ද හිමි ය." (9:128)

3. පරලොවෙහි දී සියලු දෙනා වෙනුවෙන් අල්ලාහු තආලාගෙන් ෂෆාඅත් කිරීමට අනුමැතිය ලත් එක ම නබිවරයා ලෙස නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් සිටීම.

4. අල්ලාහු තආලාගේ ආදරය ලැබීම සඳහා නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් හට ආදරය දක්වීම හා එතුමා අනුගමනය කිරීම එක් කොන්දේසියක් ලෙස පැවතීම.

"තොපි අල්ලාහ්ට ස්නේහ කරන්නෙහු නම් මා අනුගමනය කරනු. අල්ලාහ් තොපට ස්නේහ කරන්නේ ය." (3 : 31)

5. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් හට ආදරය දක්වීම මගින් එතුමාණන් සමග ස්වර්ගයෙහි ලැගුම් ගැනීමේ ශ්‍රේෂ්ඨතම භාග්‍යය හිමි වීම.

මිනිසා තමන් ස්නේහය දක්වූවන් සමග ම (පරලොවෙ හි) සිටියි. (බුහාරි)

6. ඊමානය පරිපූර්ණ වීම සඳහා නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් කෙරෙහි ස්නේහය දක්වීම කොන්දේසියක් ලෙස පැවතීම.

"නිශ්චය වශයෙන් ම විශ්වාස කරන්නවුන් හට ඔවුන්ගේ ප්‍රාණයට ද වඩා නබි තුමා හට ප්‍රමුඛත්වය ලබා දෙති." (33 : 6)

7. "ජනතාවට යහමග හිමි විය යුතු ය" යන පැතුම ඉටු වීම සඳහා නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් ගෙන ගිය මහඟු ජීවිතය හා ඒ සඳහා එතුමාණන් විඳි දුෂ්කරතා.

ඉහත සඳහන් කරුණු දෙස බලන කල නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා කෙරෙහි ස්නේහය දැක්වීම සමස්ත මුස්ලිම් උම්මත්වරුන් හට උරුම වූ කරුණකි.

නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් කෙරෙහි වූ ආදරය හෙළි දැක්වීම සඳහා ඉස්ලාම් ධර්මය අපට විවිධාකාර වූ මගපෙන්වීම් ලබා දී ඇත. එනම්,

1. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා කෙරෙහි අධික ලෙස සලවාත් පැවසීම.
2. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන්ගේ පවුලේ සාමාජිකයන් වන 'අහ්ලුල් බයිත්' වරුන් කෙරෙහි ස්නේහය දැක්වීම.
3. නබි මිතුරන් වන සහාබාවරුන් වෙත ආදරය දැක්වීම.
4. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් කෙරෙහි ස්නේහය දක්වන්නන් වෙත ස්නේහය දැක්වීම.
5. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන්ගේ සුන්නාහ්ව අනුගමනය කිරීම.
6. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන්ගේ සීරාව අධ්‍යයනය කිරීම.
7. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් අල්ලාහ්ගේ සැබෑ දූතයා බව ලොවට ගෙන හැර පෑම.
8. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් හට විරුද්ධ ව නැගෙන අභියෝග බිඳ දැමීම.
9. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන්ගේ උම්මත්වරුන් වන මුස්ලිම්වරුන් අතර එකමුතුකම රැකීම හෝ ඇති කිරීම.
10. ජීවිතයේ සියලු සිදුවීම්වල දී නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් ආදර්ශයට ගැනීම.
11. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් තම අනුගාමිකයින්ගෙන් බලාපොරොත්තු වූ දේ ඉටු කිරීමට ඇප කැප වීම.
12. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් හට අන් අය ලවා දෙස් නැගීම සඳහා මග සලසා නොදීම.

ඉහත සඳහන් මගපෙන්වීම් නබි මුහම්මද් සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් වෙත දක්වන ස්නේහය එළිදැක්වීමක් ලෙස අප ක්‍රියාවට නංවන්නේ නම්, එය තනි මිනිසාගේ ජයග්‍රහණයට ද, පොදුවේ උම්මත්වරුන්ගේ ජයග්‍රහණයට ද හේතුවක් ලෙස පවතියි.

එනිසා අපි ද සහාබාවරුන් සේ, අපගේ ප්‍රාණයට ද වඩා නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමන් කෙරෙහි ආදරය දක්වමු.

අභ්‍යාස

(අ) නිවැරදි පිළිතුර වරහන් තුළින් තෝරා හිස්තැන් පුරවන්න.

(ප්‍රාණයටත් වඩා, මහබ්බතුර් රසූල්, ෂෆාඅත්, ආදරය, අභියෝග)

1. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණෝ අනෝන්‍ය .... පදනම් කරගනිමින් මුස්ලිම් සමාජය ගොඩනැගූහ.
2. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් වෙත දක්වන ආදරය .... නම් වේ.
3. පරලොවෙහි දී සියලු දෙනා වෙනුවෙන් අල්ලාහු තආලාගෙන් .... කිරීමේ අනුමැතිය ලත් එක ම තැනැත්තා මුහම්මද් නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමා වේ.
4. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන්ට එරෙහි ව පැමිණෙන .... මැඩලීම මුස්ලිම්වරයකු සතු වගකීමක් වේ.
5. අපි අපගේ .... අධික ව මුහම්මද් නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් වෙත ආදරය දැක්විය යුතු ය.

(ආ) පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

1. සහාබාවරු නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් වෙත දැක්වූ ස්නේහය අබූ සුෆ්යාන්ගේ පැසසුමට ලක් වූයේ කෙසේ ද?
2. කුරෛෂිවරුන් සෛද් බින් තසීනාගෙන් විමසූ ප්‍රශ්නය ද, එයට එතුමා ලබා දුන් පිළිතුර ද සඳහන් කරන්න.
3. නබි සල්ලල්ලාහු අලෛහි වසල්ලම් තුමාණන් කෙරෙහි වූ ආදරය එළිදක්වන මගපෙන්වීම් පහක් ලියන්න.